

Analiza comparativa ISF: Polonia are un model mai integrat de educatie financiara decât România

Nivelul de alfabetizare financiara influenteaza direct rezilienta economica si comportamentele de consum, iar România si Polonia ilustreaza doua modele diferite de implementare a educatiei financiare, arata o analiza comparativa realizata de reprezentanti ai Institutului de Studii Financiare (ISF).

Analiza semnata de Valentin Ionescu, director în cadrul ISF, Marian Siminica, director executiv ISF, si Ieronim Ștefan, coordonator al Departamentului de Educatie Financiara din cadrul ISF, subliniaza ca, desi ambele state au strategii nationale de educatie financiara si deruleaza programe în colaborare cu institutii precum Banca Nationala a României, Autoritatea de Supraveghere Financiara, Bursa de Valori Bucuresti sau sectorul bancar, diferentele apar la nivel de implementare si acces la publicul larg.

"În noua lume a tehnologiei si vitezei de reactie, produsele si serviciile financiare se tranzactioneaza adesea, fara sa se mai tina seama de o analiza a necesitatii acestui lucru. Astfel, o mare parte din populatie nu distinge în mod clar nevoia de dorinta. Desi pare un cliseu, o parte a populatiei României asimileaza educatia financiara cu zgârcenia, ceea ce este complet eronat. Suntem de parere ca, daca dorim sa avem controlul asupra banilor nostri, este nevoie de o educatie financiara corespunzatoare. În caz contrar, banii sunt risipiti într-un mod nu tocmai util iar în multe cazuri nu mai ramân resurse financiare pentru ceea ce este necesar", sustin autorii.

Potrivit datelor citate din evaluarile OECD/INFE, România se afla în zona inferioara a clasamentelor internationale privind alfabetizarea financiara, ocupând locul 37 din 40 în 2020 si locul 35 din 39 în 2023, în timp ce Polonia se situeaza în zona mediana. Ambele tari au înregistrat însa usoare îmbunatatiri ale scorurilor, România cu +0,6 puncte procentuale, iar Polonia cu +0,4 puncte procentuale.

Autorii analizei arata ca, în România, programele de educatie financiara sunt numeroase si vizeaza elevi, studenti, antreprenori si profesori, prin initiative precum SmartFIN@ISF, Academia de Investitii sau programe derulate în parteneriat cu sistemul bancar si universitatile. Cu toate acestea, educatia financiara ramâne preponderent fragmentata si dependenta de proiecte punctuale.

În schimb, Polonia este prezentata ca un exemplu de abordare integrata, în care educatia financiara este inclusa mai coerent în politici publice, strategii regionale si programe educationale. Printre exemplele mentionate se afla programe derulate de Bursa de Valori din Varsovia (GPW) si initiative de tip FINLIT, care utilizeaza bibliotecile publice ca centre de formare pentru adulti, inclusiv din mediul rural.

Analiza evidentiaza si diferente privind integrarea educatiei financiare în sistemul de învatamânt. Daca în Polonia aceasta este inclusa în mod sistematic în curricula nationala, cu module dedicate bugetului personal, taxelor si antreprenoriatului, în România demersurile sunt preponderent optionale sau desfasurate prin programe extracurriculare.

Un alt element comparat este gradul de intermediere financiara. Polonia este descrisa ca având un sistem financiar mai profund integrat în economie si o piata de capital mai dezvoltata, în timp ce România se mentine la un nivel redus al intermediarii financiare la nivelul Uniunii Europene, cu participare mai scazuta a populatiei pe pietele de capital.

Autorii subliniaza ca diferentele nu tin exclusiv de nivelul de cunostinte, ci de caracterul sistemic al educatiei financiare. În Polonia, aceasta este descrisa ca fiind mai practica si mai bine integrata în societate, în timp ce în

România ramâne concentrata în principal în mediul educational formal.

Totodata, analiza arata ca o eventuala îmbunatatire a pozitiei României în clasamentele OECD ar presupune extinderea educatiei financiare dincolo de sistemul scolar, cresterea accesului în comunitati vulnerabile si tranzitia de la proiecte punctuale la o abordare sistemica, similara modelelor aplicate în Polonia.